СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 60. Джерзі Ситі, Н. Дж., вівторок, 15-го березня 1938. No. 60. Jersey City, N. J., Tuesday, March 15, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

МАСОВЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК. — Минулої неділі пополудні відбулося в Народнім Домі в Ню Йорку масове протестаційне віче проти Польщі, влаштоване центральною управою О.Д.В.У. На віче прибула велика маса людей, не звертаючи уваги на дощ. Саля Народнього Дому не могла всіх помістити, тому багато людей відійшли. Біля вісімсот втиснулися до середини. Віче відкрив гол. секретар ОДВУ, Е. Скоцко, й пояснив завдання віча. Він сказав, що вороги гноблять нині наші землі; черговим провокуючим кроком Польщі проти українців є удари, звернені проти укр. греко-кат. церкви і митрополита Шептицького. Черговим бесідником був ред. „Націоналіста", В. Душник, який у своїй змістовній промові вичислив поодиноко всі удари Польщі проти нас, як теж зупинився довше на переслідуванні нашої гр.-кат. церкви і збезчещенні особи митрополита Шептицького польськими властями. Д. Галичин обговорював справу польських переслідувань, а також московських, кажучи, що режім Сталіна є найжорстокіщий, який знає історія. Дальшими промовцями були: В. Буката, що виголосив палку і змістовну промову по англійськи, і д-р А. Кібзей з Дітройт, який виголосив коротку промову по українськи й по англійськи. По промовах ухвалено резолюції, які таврують заходи польського уряду знищити українців під польським пануванням, а заходи розбити укр. гр.-кат. церкву й збезчестити авторитет митр. Шептицького зокрема. Інші точки резолюцій таврують Совети. Резолюції вислано до Ватикану, американського секретаря стейту й до англійського, німецького, італійського, польського та японського міністерства.

ВИКИДАЮТЬ ЧУЖИНЦІВ З МІЛІЦІЇ.

ОЛБАНІ. — Губернатор Лімен видав розпорядок, на основі якого забороняється приймати чужинців до американської стейтової міліції, а ті особи, що не мають американського громадянства, приказується усунути.

ПОМЕР СЛАВНИЙ АДВОКАТ.

ШІКАҐО. — Тут помер у 80 році життя відомий американський адвокат Кляренс Даров. За час своєї карієри він успішно боронив кілька широко звісних розправ; між іншими обороняв двох міліонерських хлопців, Леопольда і Лева, що „для зворушення" замордували 12-літнього хлопця Френка. Також виступав у процесі в Дейтон, Тен., в якому рішалося питання, чи можуть шкільних дітей учити еволюції, чи ні. Він станув на становищі, що можна. Даров підходив до ріжних кримінальних справ з фільософічного становища, стараючися прослідити людську вдачу в самих основах. Був завзятим противником смертної кари в судових засудах.

СВЯЩЕНИК ГОВОРИТЬ ПРО РОБІТНИЧІ СПРАВИ.

НЮ ЙОРК. — Священик Фултон Шін, професор теольоґії в католицькому університеті у Вашинґтоні, в катедрі св. Патрика в присутності кардинала Гейса виголосив проповідь, яка вцілості була присвячена відношенню робітників до капіталу і навпаки. Шін сказав, що робітники мають святе право організуватись і добиватись кращих заплат за свою працю. Але робітники повинні вистерігатись того, щоб своєї праці не вважати за „базарний продукт", який дешевіє, коли його багато, а дорожіе, коли його мало. Несовісні капіталісти хотіли би бачити робітника в тому освітленні. Але таке ставлення справи є неетичне і нехристіянське. Бо людська праця не є базарним продуктом, а чимсь більшим: вона містить у собі глибоко етичні засади, що стоять вище грошевих цін.

ПІДДЕРЖУЮТЬ ВЕЧІРНІ ФАХОВІ ШКОЛИ.

НЮ ЙОРК. — Освітній комітет міста Ню Йорку одобрив проект піддержки вечірніх фахових шкіл Ню Йорку. Такі вечірні фахові школи вже нині існують у Ню Йорку і місто на них витрачує близько півтретя міліона долярів річно. Та це не вистарчає і тепер освітній комітет ухвалив іще півтора міліона долярів на ту ціль.

„СУХІ" ЩЕ НЕ „ЗМОКРІЛИ".

ВАШИНҐТОН. — Хоч в Америці вже кілька літ тому впроваджено отвертий продаж алькоголів, то ріжні комітети й організації „сухих" всеж таки ще не перевелись. Вони далі працюють і далі пропаґують ідею, що треба завести прогибіцію. Вони навіть у своїм останнім звіті вказують статистичними даними, що число прихильників прогибіції знов поважно зростає.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

ЖНИВА.

Так виглядало побережжя океану в. Лонг Бічу, в Каліфорнії, по недавній повені. Море викинуло тут на беріг останки розбитих домів, що їх знесли в море води рік Лос Анджелес. Обчисляють, що ці останки домів відбули подорож 60 миль.

ІТАЛІЙСЬКІ КАПІТАЛИ В ЕТІОПІЇ.

Майже всі італійські акційні спілки, що повстали з метою експльоатації природніх багатств Етіопії, в останньому часі значно збільшили свої закладові капітали. Згідно з останніми обрахунками, у підприємствах, які працюють на терені Етіопії, ульоковано коло 500 міліонів лір.

ВИБРАЛИ ЖІНКУ СОЛТИСОМ.

Громадська рада в селі Виробки, повіт Могільно (у Великопольщі), що складається з самих чоловіків, вибрала солтисом Анну Скубішакову, а її заступником теж жінку, Станиславу Пшибильску. Скубішакова — жінка дрібного хлібороба, Пшибильска — господиня на власному, 30-морґовому господарстві.

ЗНАК СВАСТИКИ НА ПІДОШВАХ.

На залізничній стації в Шенав (Ч. С. Р.) поліція арештувала австрійського громадянина Баверштайна під замітом нац. - соціялістичної агітації. Виявилося, що він мав підошви в чоботах підбиті цвяхами в знак свастики. Ходячи, залишав на землі слід зо знаком свастики.

ЖЕРТВА НАУКИ.

У власному мешканні в місцевості Ґрас, у південній Франції, знайшли мертвого відомого російського вченого, інж. Борисова, близького співробітника Кірі - Склодовскої. Виявилося, що він затруївся при хемічних дослідах. Борисов був постійним стипендистом французького уряду.

СФАЛЬШУВАВ 523 ЛІКАРСЬКІ ДИПЛЬОМИ.

З Чернівець повідомляють: Слідчий суддя, що веде слідство в афері фальшування документів Маневіча, заявив, що досі устійнив 523 сфальшовані лікарські дипльоми, нострифіковані в Румунії.

ЦІЛИЙ ПОСТЕРУНОК НА ЛАВІ ОБВИНУВАЧЕНИХ.

На лаві обвинувачених перед окружним судом у Стрию засіли цим разом ті, що звичайно тільки асистують обвинуваченим. Був це цілий постерунок державної поліції в Соколові, з командантом Щепаном Солярчиком на чолі, що відповідав за зловживання урядовою владою, якого члени постерунку допустилися тим, що побоями змушували людей до зізнань таких, яких їм було треба. Тому, що зізнання свідків були суперечні і не можна було доказати вини обвинуваченим, суд увільнив їх від вини і кари.

ХОЧУТЬ МСТИТИСЯ.

Недавно в Бережанщині хтось убив Івана Басару, що був одним з рухливіших діячів з ґрупи лівих. Цими днями при залізничному шляху біля сіл Жуків, Біще і Стриганці появилися летючки, писані рукою, в яких є заклик пімстити смерть провідника Івана Басари. По думці тієї летючки в кожному селі за Басару повинен згинути один український націоналіст.

ПОЛЬКИ ЗГОЛОШУЮТЬСЯ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.

В Берестї відбулися збори 16 польських жіночих організацій. Ухвалили вислати заяву до військових властей, що рішили сповняти помічну військову службу.

9,033 ОСОБИ ПОКУСАНІ ПСАМИ.

Аж так багато людей покусали пси за 5 літ у Букарешті (Румунія). Для порівняння слід зазначити, що напр. у Берліні за рік таких випадків було 36, в Мінхені 13.

ВОВКИ В КОСТОПІЛЬЩИНІ.

На терені костопільського повіту, недалеко совєтського кордону, появилися вовки. Вони підходять під людські оселі та сходлюють вівці.

300 МАЄТКІВ БЕЗ ВЛАСНИКІВ.

Адміністраційні власті лодзького воєвідства перевели спис безпанських маєтків, це є маєтків, опущених власниками. Виявилося, що на просторі лодзького воєвідства таких обектів є майже 300. Це переважно маєтки, залишені власниками ще з часів війни.

ФАЛЬШИВІ ГРОШІ У ЛИТВІ.

У цілій Литві появились у більшій скількості фальшиві 10-літові банкноти. Поліції не вдалося досі впасти на слід фальшивників. Людність зо страху перед фальсифікатами взагалі не хоче приймати 10-літових банкнотів.

50 КГ. ЗОЛОТА МІСЯЧНО.

Етіопські копальні достарчають по 50 кг. золота місячно. Так пише італійська преса.

НОВІ ЛІТАКИ В ПОЛЬЩІ.

У березні надійдуть до Польщі нові комунікаційні літаки, закуплені в Північній Америці. Кораблями „Пілсудскі" й „Батори" спровадять шість великих 12-особових апаратів.

ЗА ВБИВСТВО ЖІНКИ.

Прокураторський уряд у Рівному закінчив слідство і виготовив акт обвинувачення проти Константина Демянчука з села Стидинь Великий, костопільського повіту. Демянчук у 1922-му році утік з Совєтів, подаючись за старшину царської армії. Оженившись у Стидині Великім, жив 15 літ з жінкою, аж раптом залюбився у 19-літній Йосифі Зіновській. Хотів розвестися з жінкою, але вона не згодилася. Тому при нагоді, коли нікого не було вдома, убив жінку сокирою і закопав у стодолі. Всім казав, що жінка виїхала до знаймих. Вбивство викрили. Демянчук признавсь і тепер відповідатиме перед окружним судом у Рівному.

ВЖЕ НЕМА АВСТРІЇ, ТІЛЬКИ НІМЕЧЧИНА

ВІДЕНЬ. — Дотепірішний президент австрійської республики, Вільгельм Мікляс, уступив. По його уступленні проголошено декрет, яким обявлено злуку Австрії з Німеччиною в одну державу. Заразом постановлено, що 10. квітня 1938 р. відбудеться плебісцит, яким загал заговорить у справі цеї злуки. Голосуватимуть тільки ті, що є німецької народности і мають поверх 20 років. Як це голосування має відбутись, про те вирішить теперішній уряд, який є в чисто націстичних руках. Канцлером є нацist д-р Зайс-Інкварт. Але властивим диктатором, що тепер кермує Австрією, є нацист з Німеччини, Йосиф Бюркел, націстичний провідник з Сари. Австрія стала тепер такою самою німецькою провінцією, як є нею Баварія чи Прусія. Головним вождом цеї обєднаної держави чи нації є канцлер Адольф Гітлер, що є також комендантом усіх військових сил.

ГІТЛЕР НА РІДНІЙ ЗЕМЛІ.

ЛІНЦ (Австрія). — По двацять кількох роках відсутности канцлер Адольф Гітлер вступив на свою рідну австрійську землю, щоби бути свідком сповнення своєї найбільшої мрії: злиття Австрії з Німеччиною. Його вїзд був зааранжований на націстичний лад, себто в такий спосіб, щоб він міг викликати найбільше враження. І так було в малій місцевості Бравнав, де він родився, так було в Леніднґу, де він клав вінок на гробах свого батька й матери, й так було в столиці Горішньої Австрії, в місті Лінц, де його витали яких 300,000 людей, що є дуже багато, коли зважиться, що це невеличке місто. Американський кореспондент, що їздив за Гітлером, описує, що сотки тисяч народу стояли довгими годинами, щоб тільки поглянути на Гітлера, як він їхав, чи діткнутись хоч того автомобілю, яким він їхав. Люди кидалися цілувати його руки. Навіть розхапували болото зпід коліс його автомобілю, щоб хоч це залишити собі на памятку. Каже американський кореспондент, що це все свідчить, що нема сумніву щодо цього, що Гітлер є тепер героєм німецької нації. Стверджує, що навіть вороги Гітлера склонили перед ним голову, бо й вони, як німецькі патріоти, також мріяли про те, щоб обєднати всіх німців і довести до злуки Австрії й Німеччини.

НАЦІСТИЧНА „ЧИСТКА".

ВІДЕНЬ. — У Відні й у цілій Австрії наступають такі величезні зміни і так скоро, що не можливо це все навіть занотувати і завважити. Цілий державний і військовий апарат є вже під виключним націстичним керівництвом. Розвязано жидівські організації. Заарештовано провідників монархістичного руху, що намагались віддати Австрію знову Габсбургам. Замкнено всі приватні театри і не дозволено виступати ні одному жидівському акторові, чи такому, в чийого жилах пливе жидівська кров. Чільні місця позаймали ті, що сиділи в тюрмах як прихильники Гітлера.

ОДНА НІМЕЧЧИНА!

БІРЛІН. — Маршал Ґерінґ, що заступає Гітлера, котрий тепер в Австрії, заявив, що тепер існує одна обєднана Німеччина, що має 73 міліони німців, яких вождом є Адольф Гітлер. Сказав далі, що ніхто не може німцям заборонити лучитися, бо це є їх право. І додав, що Німеччина буде боронити кожного німця, що живе й поза Німеччиною.

БЕНЕШ — СТАЛІН.

ЛОНДОН. — Деякі лондонські газети помістили поголоску, що чехословацький президент Бенеш віднісся до Сталіна з просьбою про військову поміч. Відбувши военну нараду, Сталін нібито зарядив мобілізацію одеської й київської военної округи. Наслідком цього змобілізовано вже над польською границею пів міліона війська. Все це тільки чутки.

НА РОЗСТРІЛ!

МОСКВА. — З 21 найвищих совєтських урядовців і провідників, що їх судили за державну зраду і замах на життя Сталіна, тільки три вирятували своє життя. Між тими, що мають бути розстріляні, є Риков, Бухарін, Гринько, Ягода й інші. Чекіст Ягода благав помилування, Риков плакав, а Розенгольц, як прочитано присуд смерти, крикнув: Хай живе сталінська большевицька партія і комунізм у цілому світі.

ВБИТО ПОЛЬСЬКОГО ЖОВНІРА.

ВАРШАВА. — На литовсько-польській границі прийшло, як це часто буває, до сутички між литовськими і польськими жовнірами, що становлять пограничну сторожу. Вбито польського жовніра. Литовський уряд вислав більшу військову силу на місце цього випадку.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТАКОЖ "ЮВИЛЕЙ"

Сьогодні минуло 15 років від одного великого міжнароднього безправства й злочину. А є ним пропамятне рішення Ради Амбасадорів у справі прилучення східньої Галичини до Польщі, видане в Парижі 14. березня 1923 року.

Те рішення є одним з тих багатьох злочинів, яких допустились аліянти по світовій війні, а якими довели Европу до того жахливого стану, в котрім вона тепер знаходиться. З усіх тих злочинів є найбільший той, що не допустив до вдержання української державности на українських землях, що санкціонував розчвертування України.

Злочинство аліянтів є ще й у тому, що вони, віддавши у нашім випадку Галичину Польщі, вбрали цю віддачу в гарні слова про охорону „національної меншини", про автономію цього краю і повне забезпечення українському народові в Польщі його прав на повний національний і культурний розвиток. Та коли Польща того всього не додержала і ще прилюдно заявила, що не визнає тих міжнародніх зобовязань, про які тут мова, то аліянти на те навіть пальцем не кивнули. Віддати Галичину Польщі вміли, але обстати за те, щоби Польща виконала свої зобовязання, не вміють і не хочуть. Ось тому згадка про 15-літню річницю віддання Галичини аліянтами Польщі є згадкою про акт міжнароднього бандитизму. Бо годі інакше це назвати, коли тепер у Польщі, по 15 роках рішення Ради Амбасадорів, не можна навіть українській пресі вживати того слова „Галичина", яке, як історична українська назва української землі, фіґурує і в самім рішенні Ради Амбасадорів.

Та як нам тепер на те все глядіти? Відповісти на те не тяжко, бо відповідь дають ті події в Европі, яких ми є тепер свідками. А ті події пустили внівець ріжні такі рішення аліянтів. Вони навіть цілковито знищили ті підстави, на яких опиралися такі рішення, бо Німеччина розторощила версайський договір, а з ним і те розположення міжнародніх сил, яке було оперте на тім договорі. Настав час, коли відносини в Европі стають інакші, бо повстали нові сили, що їх витворили ті народи, які були принижені. А перше місце між ними займає німецький нарід.

Ми не витворили такої сили, щоб могли занулювати такі рішення як Ради Амбасадорів з 14. березня 1923 року, ризький договір і т. п. І ще довго забере часу, заки наша нація витворить подібну силу, Та це не значить, що нам треба опускати руки, попадати в зневіру, спускатися на когось, що нас вирятує, чи йти на злагоду з ворогами. Ні. Нам треба далі боротись і розуміти, що для цеї боротьби треба великого напруження сил цілої нації, треба величезної посвяти й обєднання в боротьбі з окупантами. І треба ясної політичної лінії. Та великої акції поза Україною в справі прихилення світової опінії для української справи.

ДО ЧЛЕНСТВА У. Н. СОЮЗУ Й УКРАЇНСЬКОЇ ІМІҐРАЦІЇ В АМЕРИЦІ

Контрольна Комісія Українського Народного Союзу, перевівши основну контролю майна і діяльности У. Н. Союзу за останній рік і ствердивши своїм окремим звітом його фінансовий стан, уважала за відповідне віднестися до членства У. Н. Союзу як і до всієї української іміґрації в Америці з такими словами:

Український Народний Союз, наша найстарша запомогова і народня установа, став уже такою модерною асекураційною братерською орґанізацією, яка йде з духом часу і пристосовується заразом і до вимоги асекураційних властей тих ріжних стейтів, в яких він веде своє асекураційне діло.

Стверджуємо, що У. Н. Союз є під оглядом своєї фінансової спроможности одною з найкращих забезпечених братських орґанізацій в Америці і дає своїм членам далеко більшу фінансову забезпеку, ніж цього вимагає закон.

Та У. Н. Союз, як це видно зо звітів, є не лише асекураційною інституцією нашої іміґрації в Америці. Він є також ініціятором або покровителем усіх національних і культурних справ, починів і здобутків української іміґрації в Америці, коли глядітимемо на це з правдиво українського й народнього становища.

Та, не зважаючи на всі ті цінності, треба з жалем ствердити, що У. Н. Союз не зростає чисельно так, як цього вимагає добро іміґрації й української справи. Правда, до У. Н. Союзу приступає останніми місяцями багато молоді і професіональних сил, що є дуже радісним обявом, та цей зріст ніяк не може нас задоволити. Бо ми знаємо, що по всіх осередках нашої іміґрації є повно нашої вже дорослої молоді, що не є в рядах У. Н. Союзу. І є багато професіоналістів і бизнесменів, що також стоять осторонь від властивого джерела української національної сили в Америці. Усі вони повинні бути притягнені до У. Н. Союзу. І то притягнені тими старими ветеранами, що на їх плечах спочивав досі почесний тягар народньої праці в Америці, як теж і тою провідною частиною нашого молодого покоління, що заховало в серці любов і привязання до українського імени, до України.

Переживаємо таку переломову хвилю, на яку мусять бути звернені очі кожного українця й кожної українки в Америці. Бо треба вживати всіх сил, щоб закріпити наше існування в Америці, а заразом треба й боронити української справи перед ворогами, треба освідомлювати Америку, а то й широкий світ, щодо прав українського народу до своєї державної самостійности. Усе те можна виконати тільки зединеними силами, обєднаними в такій загально-народній орґанізації, якою є наш Український Народний Союз. Ось тому і кличемо:

Українці й українки!

Сповніть свій обовязок супроти великої Української Ідеї і творіть українську силу в Америці! Вступайте до У. Н. Союзу! І не дайте пропасти нікому, з нашого молодого покоління. Тому втягайте всю нашу молодь у могутні й ідейні ряди У. Н. Союзу. А вже Батько Союз подбає про її ідейне виховання, як і забезпечить її під фінансовим оглядом як солідна, чесна і добре ведена асекураційна установа.

Головна контрольна комісія У. Н. Союзу:

Дмитро Капітула, предсідник; д-р А. Т. Кібзей, заст. предс.; адв. О. Е. Малицький, секретар; інж. Степан Куропась, адв. Р. І. Смук, члени.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ОСТАННІ СУДОРГИ САМОСТІЙНОЇ АВСТРІЇ

(Картина з Відня).

Заки дійде цей допис до Ню Йорку, можуть настати в Австрії великі зміни. Такі, що зможуть заважити на політичній перебудові Европи. Бо відчувається, що Австрія переживає тепер велику історичну хвилю, яка заважить цілком на її долі, як теж на долі сусідуючих з нею держав. Саме тепер повернувся австрійський канцлер Курт Шушніґ з Берхтесґадену, де мав розмову з Адольфом Гітлером.

1.

Сьогодні, 24. лютого, Відень, двоміліонове місто, повне якогось особливішого спокою. І це дійсно особливіший, вщерть винятковий спокій. Подібно ось, як після полудня в день Свят-Вечора, або підчас великодної резурекції, вулиці і площі згодом пустіють щораз більше, в трамваях — чим ближче до вечора — осіб щораз менше, лиш тут і там пролетить швиденько авто, а вантажних возів майже не бачиш. Крамниці, склепи, маґазини і бюра замкнені здебільша вже після шестої і всі пусті. Тільки скрізь там, де пристроєні ґолосномовники, гурти людей дожидають тої хвилі, коли пронесуться, передані радіом, перші слова промови канцлера Австрії, д-ра Курта Шушніґа. Промова, що має бути завершенням пропамятної розмови канцлера Австрії з канцлером Німеччини в Берхтесґадені.

2.

Стою недалеко колишнього парляменту, де тепер власне у променисто освіченій і святочно удекорованій салі засідань, при здвизі слухачів і гостей з усього світу, Шушніґ починає свою промову. А гомін мови канцлера це тепер і справді одинокий звук, що всевладно панує над стишеним раптово безладом двохміліонового міста. Бо на яку ви вулицю міста в цей мент і не прийшлиб, скрізь тут меґафони і голосномовники, котрих в околі парляменту — на якого головній рампі стоїть 200 прапороносців — є десять, так, що ви й коло університету і ратуша чуєте промову таксамо добре, як і в самій салі засідань. І так є в кожній окрузі Відня, де на поодиноких площах слухає промови 3—4,000 людей. Всі три державні театри ось — між ними Бурґтеатр і опера — сьогодні замкнені, а і в тих театрах, де йдуть вистави, за ввесь час промови канцлера лунає вона теж, і то у двох передачах: для публики і для акторів, а представлення може починатися щойно з покінченням промови. І таксамо в усіх каварнях і ресторанах. Наскільки радіо не передає канцлерової промови, то вони пусті і заніміли, і кельнери тут уперше сидять безчинно так, як шафнери в опустілих трамваях.

Шушніґ став говорити до всього світу про те, як тяжко та завзято бореться мала і вбога австрійська нація за своє існування. Які труднощі доводиться перемагати її провідникам, і як її серце, серце Австрії, бється, повне болючої туги, в один такт із серцем рідної їй, славної і великої Німеччини...

Це вже ціла година, як промова почалась, і на ратуші бє повагом восьма. Але з людей, що стоять обік мене, не рушається ніхто. Всі вони ось заслухані в слова промови з питомою віденцям витревалістю. А промовець там, у рясно освіченім парляменті, теж ніби не томиться, а гремить голосом щораз могутніше. І звучить щось ніби жагуче змагання, ніби жагуча боротьба з власною душею в тім голосі Шушніґа тепер... Ніби знає, що трибунал майбутности буде осуджувати кожне з його слів з усією суворістю; а цим трибуналом майбутности буде вже трибунал усієї, обєднаної Німеччини...

„Вонож уже далі ціле століття так, — гудить тут меґафон — що німецьке питання ставало в нашій країні все наново одною з найважніших, а проте ніколи гаразд не полагоджених справ. Найкращі, найспосібніші люди в нас змагались із труднощами тої проблеми. Але навіть у часі найжагучіших національних спорів у старій монархії не могли якось німецькі люди в нашім краю обєднатись гаразд, сварячися в найріжнішого роду партійних гуртках за те, хто то з них кращий німецький патріот..."

І далі:

„А тепер... у нас... пять років треває вже ота братовбивча боротьба. Боротьба братів з її безмірними жертвами, з її винищуванням і розлучуванням рідних людей, з її окрівавленими слідами, з її з незнищильним посівом непримирної ненависти й оґірчення. Але від нині хай буде мир! Мир справедливий і почесний для обох воюючих сторін, мир, що мусить оконечно покласти край тій нерівній боротьбі, яка в суті речі мусіла боліти в кожного німця, в кожного члена нашої великої німецької рідні..."

У тім місці з усіх голосномовників ллється хвиля бурхливого, довго невмовкаючого аплявзу для промовця. Слухали тих слів у Відні й у всій Австрії, в Мадярщині і Чехословаччині, в Німеччині, в Італії і Швайцарії. Слухали їх у цілому світі, отих слів речника нації, що розгортав перед світом траґедію національного розеднання і проголошував кінець братовбивчій боротьбі.

Так виглядало це на словах. А тепер питання: чи майбутність піде справді шляхом отого замирення?

Це вже девята увечері. На погіднім небі над Віднем виласкують німим, холодним блеском увік незбагнені зорі...

О. Г.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Бронкс, Н. Й. — До звіту про коляду т-ва „Згода", від. 210 У. Н. С., додати: Т. Давидів $1.

Балтімор, Мд. — У дописі про допомогу будові домівки Кружка Рідної Школи в Чорткові має бути між жертводавцями: Іванна Гуцуляк $5.

Ангелик.

— Мамо, чи ангелики мають крила?

— Мають, моя дитинко.

— А можуть літати?

— Можуть.

— А тато сказав до покоївки „Мій ти ангелику", а чомуж вона не може літати?

— Вона зараз вилетить, синку.

У МІСТІ РОБІТНИКІВ І БОГІВ

(За И. Томасом.)

Сотки фабричних коминів знімаються з долини, яка розложилася довкола Осаки на південнім побережжі японського острова Гондо. Дим іде вгору під небеса, спливається в темні хмари й дає уноситися вітрові (що майже все віє від моря) кудись на північ, в гори. Прядільні та фабрики на окраї міста рояться десятками тисяч робітників, робітниць і дітей. Нове джерело заробітку заманило туди тисячі молодих і старих людей з провінції, які тепер живуть у фабричних касарнях і чергуються при машинах і на ліжках: одні приходять із робітень і лягають на ліжках, іще теплих по тих, які щойно встали та збираються до праці. Черга за чергою, чоловіки й жінки.

Осака має понад два міліони населення і була найбільшим містом у Японії ще донедавна, коли її перевищило Токйо, після того, як до нього прилучили підміські громади. В Осаці доми невеличкі, в більшости партерові й одноповерхові, займають простору 16 квадратних миль. У тому то величезному місті малих вулиць, двох рік, шістьдесятьох каналів і 1,350 мостів за ввесь день можете не стрінути й одного чужинця. Ближче залізничої стації поширили кілька вулиць для авт, побудували тут великі торговельні доми та перекинули через ріку великий камяний міст. А всеж сто кроків далі вже знову старовинне життя, стиснені вуличкя з деревляними домиками. Легко можна збитися з дороги. Ніхто тут не розуміє анґлійської мови; кулі, що їздять із рікшами (двоколісні візки), не розуміють, чого хочете від них, тому не остається нічого як блукати, не дбаючи про вулицю.

Є що оглянути. Місто перетинане каналами, а деревляні домики звисають над водою, при березі на якорах великі човни з чайнями, в яких у ночі при світлі яскравих лямпіонів грають і танцюють ґейші, понад вулицями лопочуть, наче прапори, завішені на бамбусових тичках реклями. Найбільший рух у великій Шінбаібашідорі. Над тією вулицею розіпняті від дому до дому плахти, що кидають тінь на хідник, при якому є невеличкі крамнички. В усіх крамничках товари щоденної потреби, одначе все те таке гарне: кожна річ — мистецький твір. Японці мають вроджений змисл для мистецтва.

Є тут іще інша широка вулиця, Дотомборі, по обох боках якої є театри, біоґрафи, каварні, а вгорі на всю ширину поперетинана шнурами, на яких позавішувані барвисті прапори з написами представлень.

На кінці міста є одна з трьох гідних згадки (Осака їх більше не має): буддійська святиня Теноджі. Збудована ще в 587. році після Хр. і є найстаршою святинею у світі. Присвячена чотирьом богам чотирьох сторін світу. Боги ті представлені як якісь жахливі демони, щоб відстрашувати людей від неправих діл. У багатьох японських святинях є теж при вході по дві такі страшні фіґури, щоб охоронювали святиню перед злими духами. Ті боги своїм грізним виглядом представляють вічний бій між добром і злом, між світлом і темнотою, або, на японську думку, між чоловічим і жіночим живлом.

На подвірю святині Теноджі стрінувся я з японським морським старшиною, що говорив по анґлійськи.

Старшина звернув мою увагу на дві фіґури, що були при брамі святині. Одна фіґура мала уста замкнені, друга отворені, зрештою одна до одної була зовсім подібна.

— Вгадайте, котра з тих двох фіґур представляє чоловіка, а котра жінку? — спитався він мене.

— Ця з отвореними устами — то жінка, — відповів я.

— Помиляєтеся. В Японії все навпаки, ніж у вас. Богчоловік має отворені уста, бо в нас лише чоловік має право говорити, а жінка мусить бути тихо.

В куті подвіря була пятьповерхова прастара паґода, а трохи подальше під дахом висів дзвін, найбільший у світі, бо важить 155 тон, є 26 стіп високий, а в промірі має 16 стіп. Має цю чудодійну силу, що своїм звуком вказує душам померлих дітей дорогу до раю. Посеред подвіря є теж басейн із водою, у якій аж кишить від кількох соток черепах, яких японці, головнож японки, вважають святими.

Тому японкам, бо святиня Теноджі, в якій є статуя шестирукої богині милосердя, Кватон, присвячена жінкам і дітям. До тієї святині приходять паломники з усіх японських островів. Багато ляльок, бубнів, трубок і інших дитячих забавок і дитячих одягів звисає тут зо стелі. Все це жертви матерей душам померлих дітей, щоб їм нічого не бракувало на тому світі. Коли лише яка мати потягне за довгий шнур і дзвін озветься, то це знак, що її дитина, людським очам невидна, вступила до святині та потішилася забавками й поглядом своєї мами.

Всенький день заходять туди жінки у сірих кімонах. Клякають перед престолом, низько кланяються, мовлять молитви, а потім дають духовникам дитяче барвисте кімонко, яке принесли, щоб післав його їх дитині. Мусить також дати якийсь гріш, бо така далека дорога коштує гроші. Духовник бере одежинку, зenvиває її уважно та кладе на купу інших. Потім дає жінці якийсь папірчик, прикріплений до бамбусового прутика, тим гарніший, чим більше заплатила. Жінка притискає паперець до серця та поспішає до святої посудини з водою. На дні тієї посудини лежить велика камяна черепаха, а з її боків витікає чудодійна вода, яка відси тече до неба. Тут інший духовник бере від жінки папірець, також якийсь гріш, на папірчику напише імя дитини, яке йому мати сказала та занурює папірець у текучу воду, держачи його так довго на бамбусовому прутику, доки струя його не забере, щоб занести до раю, де є душа дитини. Там Аміда, бог раю, якого також звуть Будда, прикличе дитину до себе та передасть їй вістку про маму.

Жінка, потішена жертвою, яку принесла для своєї дитини, купує в крамничці на подвірю колачики та кидає їх черепахам, щоб подбали про те, щоб письмо дійшло щасливо на призначене місце. Потім вийде із святині та вдивляється у небо. Коли побачить на ньому хмариночку, є щаслива, бо в хмариночці тій зявляється душа покійної дитини, яка дістала вістку і тепер приходить показатися неньці. Мати клякає, кланяється низько аж до землі тай відходить до дому до щоденної праці й щоденної журби, одначе зо спокоєм на серці та з ілюзією щастя.

Це все не казка. Таке можете бачити що дня в усій Японії, бо щонайменше три четвертини японців живуть прастарим традиційним життям. І в Осаці, найбільше промисловому місті Японії, в якому є десятки тисяч зорганізованих робітників, нічого не змінилося. В Японії яка пята частина громадян живе по містах і мають ширший погляд на світ, а всеж держаться старих японських звичаїв. Інші, головнож селяни, не цікавляться політикою.

Ще одна цікава памятка є в Осаці. На другому кінці міста стоїть історичний замок, розмірно молодий, бо побудований тому 350 літ. Є це памятка з февдальних часів. Високі мури замку, трохи скісно побудовані, падуть у глибокий рів, повний води, на якій цвітуть білі цвіти лотосу. Деякі камені в цьому мурі довгі 34 стопи, а високі 12 стіп. Обвід первісного замку, тепер значно меншого, виносить одинацять миль. Загадочне є, як такі велитенські камені доставили на місце. Цей величезний замок побудували за два роки. Шоґун (намісник) Гідейоші, який казав побудувати цей замок для піддержання воєнної сили краю, завів **тоді восьмигодинний день праці!** Одна частина робітників працювала, друга присвячувала вільний час грам і забавам, а третя спала.

Той шоґун цікавий ще одним. Коли він вийшов на дах нового замку та розглядався по околиці, побачив, що ніде з домів не видно диму, щоб булоб означало, що люди варять собі обід. Шоґун Гідейоші посумнів і сказав до себе: „Країна бідна. Тому я розпоряджаю, щоби три роки не стягати з людей податків".

Скупар.

— Подумайте, який мій син марнотратний: носить окуляри на обоє очей, хоч одно око має скляне!

З ДНЯ

ДУХ МОВИ.

Стюард Чейз опублікував недавно книжку під заголовком „Ди тирані оф вордс". Як уже говорить заголовок цеї книжки, він описує в ній значіння слів, дух мови; коли мова ясна, коли заплутана і т. п.

Мова — це фактично інструмент, який позволяє нам висказувати свої гадки. Коли ті гадки ясні, то можна сподіватися, що людина набере також вправи в мові і буде ясно висказувати ті гадки. Коли ж гадки не ясні, то цілком певно мова такого чоловіка не буде ясна. Маючи на увазі, можна сказати, що коли хтось висказується неясно, поплутано, то цілком певно ті річи, про які він говорить, є неясні і поплутані в його голові. Коли ж хтось висказується про якісь річи загальниково, то також можна бути цілком певним, що про дані річи він має тільки загальникове поняття. А коли хтось висказується виразно, ясно, конкретно, то про ті річи він має також виразне, ясне, конкретне поняття.

„ПЛАВАННЯ".

Нераз можна зустрічати в нас таких бесідників, які висказуються про ріжні річи неясно. Вони будуть говорити про політику, про економіку, про релігію, про соціялізм, комунізм, націоналізм, фашизм і т. д., але так загальниково, так неясно, що фактично слухач малощо з того зрозуміє.

У таких випадках їх мова буде неясна. А неясною вона буде тому, що неясними і загальниковими в їх голові є ті річи і предмети, про які вони говорять. Якби ті річи були їм у голові ясні і добре зрозумілі, то вони також зуміли б їх ясно представити іншим. А тому, що ці річи не є для них ясні, вони помагають собі у своїх промовах тим, що „буяють", „плавають".

Коли ми снуємо думки і розбираємо ріжні річи, то в нашій голові зроджуються поняття загальникові і конкретні. Наприклад, коли ми говоримо: „корови, це пожиточні звірята"; або: „пси є вірні звірята"; або: „фотелі, це вигідні крісла", то в кожному випадку говоримо не про якісь конкретні річи, тільки про загальникові; говоримо про всі корови, про всі пси, чи про всі фотелі. Притім ми не маємо на увазі ніякої конкретної корови, чи кількох корів: красих, чорних, білих, що ми бачили їх десь у літі на фармі. Ми просто „фільософуємо", що „корови є пожиточні звірята", не завдаючи собі труду уявити собі конкретно ні одну корову. Подібне з псами, фотелями і т. д.

МРЯКА.

Також і в суспільних справах можна говорити багато про загальникові справи, про внутрішню і заграничну політику, про соціялізм, комунізм, націоналізм, революцію, бойові гасла, кров і залізо, а проте не уявляти собі нічогісінько з того в конкретних образах, тільки в загальникових.

Говорячи про комунізм неконкретно, думаючий чоловік не уявляє собі перед очима якогось суспільного ладу, в якім знесена приватна власність, приватна ініціятива, конкуренція; в якім є (чи ні) релігійна свобода; в якім люди осягнули (чи ні) вершок матеріяльного добробуту, і т. п. Для них комунізм це просто комунізм; слово, що складається з вісьмох букв, і кінець. Це тільки вивіска, шильд над склепом; але що в ньому міститься, що він означає, які його прямування і тяготіння — цього не питай; він не знає. Подібне з іншими суспільними поняттями: демократією, фашизмом, націоналізмом, революцією, засадою власних сил, „кровю і залізом", будовою власної держави. Все це для неконкретної людини лише загальники; загальники без конкретного виду, без конкретних контур, а просто мряка, на якій видніє виписаний якийсь шильд.

БУДОВА ДЕРЖАВИ.

Будову держави можна прирівняти до будови дому. В першій стадії чоловік думає, чи добре мати свій дім, чи ні. В таких випадках він сталить свою волю; в часі цього сталення волі йому дозволяється говорити і думати неконкретними поняттями. Він думає про дім, ще не знати точно, про який. Він думає про вигоди в тому домі. Думає про світляні кімнати, про свіже повітря, яке буде входити вікнами до середини, думає про гарний вид крізь вікно на зелене поле, і т. д.

Але чим довше він думає про той дім, чим більше насталює свою волю, то тим виразнішими і конкретнішими стають його поняття про той дім. Він уже починає думати, що той дім буде такий то довгий і широкий; буде мати один чи два поверхи, буде мати стільки то кімнат, і т. п. А коли чоловік уже рішиться на будову дому, то тоді він уже думає цілком конкретними поняттями.

БУДОВА ДОМУ.

Коли чоловік остаточно насталив свою волю, щоб таки дім збудувати, то вже тоді він перестає думати про свіже повітря, про зелену траву, про романтичні річи, але починає думати холодно і розсудливо про те, якого матеріялу йому потрібно, скільки це буде коштувати. А маючи матеріял, він пічне розважно міряти його, обрізувати, обтісувати, складати, прибивати. В такому періоді реальної будови вже вікно не буде означати для нього якийсь неокреслений отвір, що ним входить повітря і проміння сонця, тільки вікно буде означати стільки й стільки дощинок, таких то широких, таких довгих і т. п. Одним словом, у часі дійсної реальної праці людина вже не може „буяти", „плавати", тільки мусить думати конкретними, реальними, фаховими поняттями.

ТЕ САМЕ З БУДОВОЮ ДЕРЖАВИ.

Точнісінько те саме діється з будовою держави. Коли якась нація знаходиться щойно в першій стадії будови держави, себто коли вона щойно роздумує, чи варт мати свою державу і чи треба за неї побиватись, то тоді її провідники можуть думати не конче конкретними поняттями. Вони можуть звертатися до загалу тільки з загальниками і самі можуть думати про державу тільки в символах і романтичних поняттях. Але коли нація переходить у стадію конкретної будови, то тоді провідники мусять вилікуватися від загальників. Вони мусять думати конкретними поняттями і міряти все холодним розсудком, подібно, як столяр міряє вікно. Тоді, коли вже говориться про якусь річ, то треба добре знати, що вона собою уявляє. Треба знати, що, що означає комунізм, фашизм, демократія, націоналізм, капіталізм; треба знати, що то є своя армія, як її будувати, що для неї потрібне. Треба знати, що то економіка, промисл, фабрики, торговля, комунікація; треба знати що то гроші, золото, фінанси; треба знати, що то суспільне здоровля, що релігія, що пропаганда, і тисячі інших справ треба точно, конкретно, фахово знати.

Ми, українці, переходимо постійно в стадію, в якій не будемо вже лиш мріяти про свою державу, але будемо також її будувати. Тому ми повинні вже тепер мати тих провідників, які уважають себе будівничими держави, вимагати конкретного говорення, а не лише загальникових справ, буяння і плавання.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БАЛТІМОР, МД.

Успіхи доброї праці.

Як наша молодь зачала проявляти більшу активність, то видно й більші осяги. А згадую за те тому, що й старшому поколінню мило, що діждалося таких дітей, що продовжуватимуть тут нашу народню працю, що дбатимуть за українське імя і вмітимуть його пошанувати й оборонити. В нашій громаді зачинаємо набирати до себе більшого довіря в наші сили, бо переконуємося, що як є в нас добра воля, то є й успіхи. Переконує нас про те от хочби останній, такий успішний, концерт наших артистів з краю. Бачимо це навіть по таких забаві, як та, що її влаштували відділи У. Н. Союзу, щоб зібрати трохи грошей на допомогу членам. І тут випало все успішно.

А чи не мило поглянути на американську газету „Ди Івнінг Сон" з 9. березня і побачити там чудові українські знимки, що представляють нашу молодь у наших чудових українських строях? Чи не мило читати, як наша молодь боронить українську справу, читаючи от хочби те, що написав в „Ди Сон" з 7. березня наш молодий Михайло Корчинський про Україну, Совети і Німеччину? Чи не мило довідатися, що з Вашингтону запросили наш молодий Український Клюб на виступ з народніми танцями? Додам, що на місці п. Фенчинського став тепер учителем танців дуже дільний М. Корчинський. І не можемо нарікати, щоб нашої молоді не приймала американська публика тепло, а то й із захопленням. Згадати тільки про маленьку Анну Ракочий і її танкові виступи, а переконаємося, що маємо між американцями багато приятелів і симпатиків. Тільки треба те все плекати далі. А головно: працювати, і то обєднано.

І. Р.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

PLEAS FOR UKRAINIANS

Speakers Here' Protest Against 'Ruthlesseness' in Poland

Oppression of Ukrainians living in Poland and the "ruthless extermination" of Ukrainian national life there were decried yesterday by speakers at a meeting of 700 Ukrainian-Americans called by the Organization for the Rebirth of Ukraine at the Ukrainian National Home, 217 East Sixth Street.

Speakers were V. Dushnyck, editor of The Nationalist, Ukrainian newspaper published in New York; D. Halychyn, secretary general of the Ukrainian National Association of Jersey City; V. Bukata of Elizabeth, N. J., and Dr. A. Kibzey of Detroit, controller of the Ukrainian National Association. E. Skotzko, secretary general of the Organization for the Rebirth of the Ukraine, presided.

(The New York Times, March 14, 1938.)

Багатий батько обурюється на сина, що живе легкодушним, марнотратним життям: — Від нині не дістанеш від мене ні цента! Ти вмер для мене!

— Ну, добре, — відповідає син — то може тато дадуть хоч пару соток на мій похорон...

В школі.

— Чому морська вода солена? — питає учитель.

— То певно від оселедців — відпалив ученик.

КАЛЕНДАР „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" на 1938 РІК.

ЩО Є В КАЛЕНДАРІ:

Л. Л.: У двацяті роковини.
Петро Сагайдачний: Єдність думки й чину.
В. Січинський: Український національний знак і прапор.
І. Кедрин: Київ 1918.
Михайло Середа: На вулицях Києва від 30. січня до 8. лютого 1918.
Ів. Захаревич: Перший день свободи, принесеної на вістрях багнетів.
А. Крезуб: З Києва до Сарн і—назад.
Федір Дудко: З большевицького Києва до Києва українського.
Гліб Лазаревський. Вмарш синіх жупанів.
Іван Юріїв: Вибух у Києві на Печерську в 1918 р.
Юрій Липа: Моренко.
Михайло Середа: Український Військовий Генеральний Комітет.
Вартоломей Євтимович: Революційно-мілітарна акція „Оборони України" в 1904—1907 рр.
Гакстен: З війни на війну.
М. Брилинський: Безплатний проїзд в Бендери.
Ол. Бабій: Хочу видіти Київ.
Франц Коковський: Як ми організувалися.
Д-р Никифор Гірняк: 48 днів на чолі Тернопільської Військової Округи.
Петро Мигович: При запасній сотні скорострілів у Стрию.
Франц Коковський: Листопад.
Федь Триндик: Воєнні усмішки.

Ціна 50 центів.

Замовляйте в книгарні „СВОБОДИ":

„S V O B O D A"
81-83 Grand St., P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

Сам не знає.

Шведський король Оскар II. відвідував одного разу якусь жіночу школу. При тій нагоді звернувся до одної з учениць і запитав її, котрого зо шведських королів уважає вона за найбільшого.

— Король Ґустав Адольф і Карло XII. — відповіла одна учениця.

— Оскар II. — відповіла інша.

— Чому? — кинув питання Оскар, ледви стримавшись від сміху.

Дівчина призадумалась і вкінці розплакалася та сказала, що вона не знає.

Король погладив її по голові, успокоїв і сказав:

— Не плач, маленька, бо цього і я не знаю.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ОДНО КУЛЬТУРНЕ НАДБАННЯ.

Ще за часів визвольної боротьби за українську незалежність наші політичні і громадянські діячі прийшли до переконання, що велике значіння для нас, українців, має гідна репрезентація нашої культури, пісні і визвольних змагань між чужинцями.

Для цієї мети вислані були до всіх держав українські дипломатичні місії. І для цієї мети уряд Української Директорії вислав був Українську Республіканську Капелю за кордон України, щоб нашою піснею звернути увагу чужинців на нас.

Блискуче пролунала українська пісня за кордоном під мистецькою орудою славного диригента, проф. О. Кошиця. Заговорив світ про нас. Тисячі статтей ріжними мовами в ріжних країнах, вихваляючи нашу пісню, дивувалися, як це досі не чути було про українців, що мають таку чарівну пісню. Писали, що нарід з такою високою культурою мусить бути самостійним!

І нас, українців, ця віра глибоко тримає і надає сили та витревалости прямувати до цього і працювати, щоб досягти цього нашого ідеалу української незалежности. Кожний іде до цього шляхом, найбільш відповідним для себе.

Українська Фільмова Корпорація („Укрфільм Корпорейшен") у Ню Йорку вважає, що добре поставлена українська фільма не тільки дасть нам, українцям, приємність і культурну розвагу, але широко може репрезентувати український нарід між чужинцями. В цій галузі є широке й доцільне поле для праці. Велике значіння надає цьому й наш славний диригент, проф. О. Кошиць.

Ось тому на запрошення „Украфільм Корпорейшен" уложив він для будучої фільми „Маруся" музично-співучу частину і вже зо своїм хором співаків- професіоналістів наспівав її на фільмові рекорди. Здавалося, що техніка не всилі угнатися за диригентським талантом проф. Кошиця. Слухаючи цих пісень, уявляєш собі нашого мистця диригента, який зо своїм прекрасно зіспіваним хором виводить чарівні українські мелодії, що переносять нас на рідні степи українські, тихі весняні вечорі, в цвітучі вишневі садочки!

На фільмових рекордах уже є записаний такий чудовий український спів, якого ще досі з екрану не чути було!

Це велика заслуга проф. Кошиця з його хором, і тих людей, що запросили його до праці в „Укрфільм Корпорейшен".

Така чарівна музика вимагає й відповідного артистичного виведення, щоб гідно показати наше українське життя, побут та культуру і **ця справа є на добрій дорозі.**

Головна запорука цього є в тому, що корпорація „Укрфільм" покладається на власні, українські сили. Декорації й відповідну обстанову до фільми готує наш артист-маляр Іван Кучмак з добрими українськими помічниками. На артистів вибирають природні українські типи, які своїм виглядом і вдачею підходилиб до тої чи іншої ролі. Та велику приємність справляє дивитися на підготову до гуртових сцен. Учасниками їх є переважно студіююча тут українська молодь. Радо вони приходять на проби, з ними радість, бадьорість і праця. Як бачимо, артисти й молодь захоплені тим, що будуть грати, а український загал утішиться, як буде бачити те все на екрані.

С. Подолянка,
Ню Йорк, Н. Й.

140,000 КІЛЬОМЕТРІВ ЗА ДЕСЯТЬ ЛІТ.

Чимало є таких людей, які мандрівку поклали собі просто за ціль життя. Такі люди не дбають про доходи, ні про майно. Вони мають лиш одну потребу: мандрувати, мандрувати у світ за очі, пізнавати людей і краї, їхні звичаї та їхнє життя. Чимало людей іде теж у мандрівку із загально принятої тепер манії рекордів. Перед ними тільки одна мета: якнайбільше перейти кільометрів, щоб могли потім похвалитися, мовляв, я перший! Я найбільше перейшов світу. Таких мандрівників найбільше. Вони дбають про те, щоби про їх осяги і пригоди всі знали, всі про них говорили.

Та чимало є мандрівників, які — як ми вже згадали — мандрують лише для власної приємности, з великої любови до природи людей і з охоти пізнати світ. Таким людям байдуже, чи хтонебудь знає про їх осяги, про те, як багато країв вони перейшли.

Одним із таких скромних мандрівників довкола світу є чехословацький громадянин на назвище Войтех, який іще перед десятьома роками пустився у мандрівку довкола світу. 1. липня 1928 р. пустився він у дорогу зо свого міста, щоби пішки перейти довкола світ. Досі перейшов він уже сто сорок тисяч кільометрів і зайшов до найдальше на полудне висуненого африканського міста, до Капштаду. Денно робив той скромний мандрівник пересічно сорок кільометрів.

Найкращим доказом, що він перейшов справді таку велитенську трасу, це грубезна книга, що він її з собою носить. В цій книзі безліч найріжнородніших печаток та посвідок міських урядів тих країв, куди вела за той час його дорога. Підчас подорожі Войтех не бере ніяких датків. Не взяв він теж зо собою ніяких грошей. Заробляє він лиш розпродажем почтових листівок. Хоч Войтех має 52 роки, його здоровий і свіжий вигляд є найкращим доказом, що така мандрівка вдержує його при добрім здоровлі і силах.

ПОПРАВЛЯЮТЬ ОЧІ.

Близнючки Кароліна й Кароля Ленґстони з Орланда, в стейті Флорида, мали однаковий зиз. Лікарі порадили їм поправити очі легкою операцією. На образку дівчата по операції, перед здійменням бандажів.

ОДИНОКА ПРИЧИНА

Коли нас кличуть у ночі з дому, віддаленого багато миль від тутешньої місцевости, ми відповідаємо швидко й успішно — та за невелику винагороду.

Це мабуть є одинокою причиною, чому ми маємо в цілій околиці так багато приятелів, котрі зовсім природно жадають наших услуг, як тільки зайде потреба.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City — 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 — Phone: Bayonne 3-0540

У КОЖНОМУ КАЛЕНДАРІ Є СПРАВЖНЯ МАСА МАТЕРІЯЛУ ДО ЧИТАННЯ.

КАЛЕНДАР „ПРОСВІТИ" НА ЮВИЛЕЙНИЙ РІК 1938

ЩО Є В КАЛЕНДАРІ:

I. Календарна частина
Княжа молитва св. Володимира
Церковний і астрономічний календар
Постійний календар
Скорочений календар
Термінар на всі дні року
Міри й ваги
Табеля обему (кубатура) дерева
Простір і населення держав
Кілько українців на світі

II. Ювилейна частина
Благословення митрополита Андрея
Один Бог, один Народ, одна Україна!
До Українського Народу!
Юра Шкрумеляк: Казка про Велитня
Іван Брик: Сімдесять літ тому...
Голови „Просвіти"
Ю. Ш.: Теперішній Голова „Просвіти"
М. Д.: Як перевести Ювилейний 1938 рік
М. Д.: Як підготовити в кожній місцевині День Української Культури
М. Д.: Як найкраще владити Ювилейне Свято „Просвіти"
Промова на Ювилейному Святі „Просвіти"
Куди сягає „Просвіта"
Іван Будз: Як працює „Просвіта" в Югославії.

III. Історія і політика
Які річниці припадають в 1938 році
Як Т. Шевченка викупили з неволі
Іван Котляревський (у століття смерти)
У пятьдесятиліття смерти Ю. Федьковича
Осип Мошура: Софійський Майдан
Василь Пачовський: Володимир Великий
Як князь Володимир шукав нової віри
Молитва Іляріона
Бій під Крутами
Ю. Ш.: Присяга Юнацтва в роковини бою під Крутами
В. Г.: Київ вічний!
О. Терлецький: Велика подія (Берестейський мир)
І. Трешневська: Україні!
Ю. Ш.: Українське військо і воєнні походи в 1917-18 рр.
Українські Січові Стрільці в 1918 р.
Українська Фльота в 1918 р.
Ю. Шкрумеляк: Українські прапори на Чорному морі
Листопад 1918 року у Львові
Застирець: Із записок про облогу Львова
О. М.: Дві хвилини зперед двацятьох років
М. Д. — Ю. Ш.: Пісня стала за приказ
І. Б.: „Просвіта" й політика
Іван Сорокатий: А що знаєш за „Просвіту"?
В. Гіжовський: Вовча яма
Головні дати світової війни 1918 р.
Як цісар Карло зрікся престолу
Б. Галайчук: Світова політика останніх років

IV. Освіта й виховання
І. Трешневська: До молоді!
Б. З—ий: Як виглядає культурне село
10 важних рад для дівчат і жінок
Іван Сорокатий: Тобі, Грицьку, двісті літ
В. Й. Березяк: Яка сила в книжках
І. Трешневська: Неписьменний
Хто є справжньою людиною
О. Манчук: Гуцульська коляда упалому стрільцеві
Ю. Шкрумеляк: Наша читальня
Як стати членом „Просвіти"

V. Право й закон
Боронім своїх прав!
Д-р Кость Левицький: „Просвіта" основа наших прав
В. Швак: Гей, рушив похід!

VI. Господарська частина
І. Б.: „Просвіта" й економічна організація
Д-р Є. Храпливий: „Просвіта" і „Сільський Господар"
О. Б.: „Просвіта" і „Народня Торговля"

VII. Практичні ради
В. Ковальчук: Сценічний порадник
Поради для садівників
Дрібні практичні поради
Загадки

VIII. Наш помяник

IX. В здоровому тілі здорова душа!
Дрібні лікарські поради
Д-р Р. Осінчук: Чи і як можна вилікуватися від туберкульози

X. Горі серця!
Ю. Шкрумеляк: Скарби над скарбами (містерія)
Ф. Коковський: Читальня помогла
П. П.: Праця в центрі „Просвіти"
І. Брик: „Просвіта" — наша мати
Л. Чорнявий: Не плач!
Ю. Шкрумеляк: Пісня Молодої Просвіти
Думки почесних членів та інших визначних людей, завваги й і. розміщені в тексті.

Ціна 50 центів.

Замовляйте в книгарні „СВОБОДИ":

„S V O B O D A"
81-83 Grand St., P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

НЕБЕЗПЕКА ВЕНЕРИЧНИХ НЕДУГ

Важні висліди осягнено останіми місяцями в кампанії за контролю венеричних недуг, яку веле Бюро Публичного Здоровля Злучених Держав. На небезпеку венеричних недуг для нації звернули увагу оживлені федеральні і стейтові конференції. Віддано досвідчену дорадчу услугу більшому числу Стейтових Департаментів Здоровля. По більших містах поборлено кращі заведення для лікування венеричних (полових) недуг. Деякі каледжі, жіночі клюби й інші організації ведуть кампанію за добровільні лікарські оглядини, включно до розслідів способом Васермана. Бюро Публичного Здоровля Злучених Держав видало яких двацять особливих статтей про венеричні недуги, котрі широко передрукували часописи та журнали. Те Бюро видало численні вивіски для організацій і клюбів, що їх бажають.

Ті вивіски дають між іншим такі інформації й поради:

„Сифіліс убиває дітей. Контролюйте сифіліс: Відповідне лікування вагітної жінки-матери охоронить ненароджену дитину від зараження.

„Сифіліс може перенестися на ненароджену дитину. Кожна вагітна мати повинна віддати свою кров до розсліду. Коли покажеться сифіліс, вона повинна почати лікування перед пятим місяцем вагітного стану і продовжати таке лікування аж до самого породу".

„Набутий сифіліс: Відповідне лікування, почате на першім році недуги і продовжуване тижнево вісімнацять місяців, може запевнити повне видужання. Вісімдесять відсотків можна вилікувати на першім році зараження. Тільки трицять відсотків можна вилікувати після років зараження".

„Сифіліс розбиває подружжя: Лікарські оглядини перед одруженням це найкращий спосіб до здержання зараження молодої пари з сифілісом".

„Сифіліс убиває одного з десятьох людей: Кожного року поверх пів міліона людей у Злучених Державах відвідують лікарів у справі недавно набутого сифілісу. Таке саме число людей річно дістає сифіліс і відвідує лікарів, аж хороба розвинеться і зломить їх. Сифіліс можна припинити тільки тоді, коли заражений дістає відповідну лікарську опіку. Вдавайтеся по пораду до свого лікаря".

„Компетентна медична опіка і самолікування: Уникайте ошуканців, котрі гарантують вилікування сифілісу, або аптикарського субекта, що кове вас лікувати. Розсудна людина не ризикує. Вдавайтеся по пораду до компетентного лікаря, або до клініки з доброю репутацією".

„Завдання Департаментів Здоровля при контролі сифілісу: Стейтові та льокальні департаменти здоровля з кооперацією добровільних агентур і лікарів на приватній практиці відповідають за припинення сифілісу. Ви повинні їх піддержувати".

ФЛІС.

НОВІСТЬ ДЛЯ ТИХ, ЩО ТЕРПЛЯТЬ НА РЕВМАТИЗМ І ШКІРНУ ЗАРАЗУ.

Без ріжниці, котре місце Вашого тіла болить, або які свербячки, висипки, рани Ви маєте на своїм тілі, не тратьте надії, але прийдіть або пишіть до нас, а ми Вам пришлемо лікарство, котре ми виробили в 15-літній практиці й за котре ми даємо повну ґарантію: як це лікарство не застановить болю в Вашім тілі до 48 годин, або не здержить свербіння шкіри, ми звернемо Вам Ваші гроші.

Ціна ліку на ревматизм ------ $5.00
Ціна ліку на шкірну заразу -- 5.00
Ціна ліку на кашель -------- 2.00
Ціна ліку на жолудок ------ 2.00
Ціно ліку на жовчене каміння („гол стовнс") ------- 5.00

Висилаємо С.О.Д. Пишіть на адресу: 52

D. M. J. ILYIA,
344 E. 6th ST., NEW YORK CITY
Apt. 3 d. Tel. ORchard 7-3571.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

СПРІНҐ ВЕЛЕЙ, Н. Й.

Коляда на інвалідів.

В часі різдвяної коляди отсі особи зложили на українських інвалідів: по $1: І. Сивенький, І. Брега, Д. Ґросуляк, І. Кріль; по 50 ц.: К. Ільків, М. Москаль; С. Чавус 25 ц. Решту доложено з каси і $10 вислано через Обєднання на призначену ціль.

І. Брега.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На інвалідів.

Йдучи принятим звичаєм з минулих літ, т-во „Жіноча Поміч" у Ню Йорку на своїх річних зборах рішило дохід з балю в сумі $50 розділити на народні цілі: $20 на інвалідів, $20 на викуп дому Лесі Українки і $10 на сироти в Філядельфії. На сироти вислано безпосередньо, на викуп дому вислано через управу Союзу Українок, а на інвалідів $20 вислано через Обєднання.

П. Середюк, голова.

АЛІКВІПА, ПА.

На Рідну Школу.

Бр. св. Миколая, від. 120 У. Н. Союзу, вислав зо своєї каси через Обєднання $10 на Рідну Школу.

А. Ревт.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. Союзу, також і цього року не забуло про Рідний Край і на річних зборах ухвалило вислати з каси на „Просвіту" в старім краю $5. На тих зборах на зазив предсідника М. Косоноцького члени зложили $21.35. Жертвували по $1.25: М. Косоноцький, М. Баран, Н. Пігура, В. Гіль; по $1: Г. Шустикевич, О. Яцків, А. Тенюх, Ф. Жарський, С. Гладкий, С. Сайчук, А. Кулич, С. Мазур, С. Ґріца, І. Миць, С. Василюк, Н. Заяць, Т. Гіль, А. Броник, С. Кот; дрібними $1.35. Разом вислано через Обєднання $26.35.

М. Баран, секр.

КАЛЄНДАР КРИНИЦЯ на рік 1938.

ЩО В НЬОМУ Є?

АСТРОНОМІЧНА ЧАСТИНА:

Рік 1938 в рахубах часу
Пори року на землі
Пори року на інших планетах
Затьми сонця й місяця
Урядові часи в ріжних державах
Що знаємо про Сонце? Як виглядає Земля з Місяця?

КАЛЄНДАРНА ЧАСТИНА:

Церковний календар
Пасхалія
Спис святих і словянських імен
Як старі люди пізнають погоду
Постійний календар
Календаріюм

ІНФОРМАЦІЙНА ЧАСТИНА:

Земля в числах
Відомості про українців
Українські землі в рад. союзі
Українські землі в Польщі
Українські землі в Румунії
Українські землі в Чехословаччині
Міста на українській території
Українці на етнографічних землях України
Українці в світі, поза Україною
Історія України в датах
I. за княжих часів
II. під Польщею й Литвою
III. держава за козацьких часів
IV. Відродження України 1784—1918
Українці в Польщі
Церковна організація
греко-католицька церква
православна церква
Культурно-освітна організація
Рідна Школа в масі
Ювилейний рік „Просвіти"

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА:

Які роковини припадають в 1938 р
Політичне виховання
20,000 метрів під землею
На порозі нового українського письменства
Найцікавіша льотерія на світі
Значіння одягу
Сто сорок років від відродин нашої літератури
Здовж і поперек світу
Літератури інших народів
Сучасні українські письменники
Сорок літ — це ще не старість
Чуда людської волі
Найбільш скритий народ під сонцем
Расизм — нова бойова ідеольоґія
Найстарші культурні народи і держави
Чи можна попросити вас сісти?
Час на приязнь
Бурхливий 1848 рік
Чи звірята мають почуття власности
Історія — велика леґенда
Весна народів і наша доля
Хто робить політику?
Основні проблеми української національної політики в Австрії
Національні меншини в Европі
„Велике Руське Князівство"
Хліборобство і здоровля
Співучасть народів у технічному поступі

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА:

До звання батька і матери треба основної підготови
Чи треба карати дітей?
Казка і життя дитини
Не сваріться в присутності дітей
Ліворукість у дітей
Цікава всячина
Кожний власником безцінного скарбу
Як відживатися при сидячім способі життя
Чому чути з уст?
Лікарські поради
Молоко й рак
Як використати літо для плекання цери
Потріскані губи
Як самому відчистити меблі
Практичні поради

ЦІНА 60 ЦЕНТІВ.

Замовляйте у книгарні „СВОБОДИ".

"S V O B O D A,"
81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346.
JERSEY CITY, N. J.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

BELIEVES WAR BETWEEN GERMANY AND RUSSIA WILL MEAN THE END OF STALIN'S REGIME IN THE UKRAINE

To the Editor of The Sun—Sir: Many European nations today are breathing uneasily because of Adolf Hitler's speech before the Reichstag in which he demanded the return of former German-African colonies now in foreign hands. Further on, he violently attacked Soviet Russia and despotic ruler Stalin, and branded them as sworn enemies of Germany. Although no mention was made of it in his speech, Hitler has hinted that he wanted possession of the rich and fertile country called Ukraine, which is one of Russia's constituent Soviet Republics.

Hitler's interest in Ukraine dates back to the World War, when Ukraine was occupied by German troops. There the German high command saw the large wheat fields, and learned of Ukraine's wealth in unexplored mineral deposits. Since that time, Germany has cherished hopes of possessing Ukraine. However, while these countries are casting evil glances at each other, the unfortunate subjugated inhabitants of Ukraine, namely the Ukrainians, who are now divided Between Russia, Poland, Rumania and Czechoslovakia, are seeking to regain their long lost independence.

Stalin, on the other hand, is worried because he fears another internal upheaval. The Soviet Union is composed of many supressed nationalities who seek complete independence from Russia. Should a war occur between Germany and Russia, the subjugated races that compose the Soviet Union will not hesitate to overthrow Stalin, and proclaim their independence.

MICHAEL KORCZYNSKI.
(The Sun, Baltimore, Md., March 7, 1938)

Совєтський побут.

Московський гумористичний часопис „Крокодиль" подає таку картину:

У московській фризієрні „Гігієна" один із присутних клієнтів відступив свому сусідові першенство у голенні. Таке явище в Москві небувале, бо чемність там існує хіба лиш на „експорт" для чужинців. Тому теж урадуваний таким вчинком чемности совєтський громадянин звернувся до чемного сусіда по пояснення. На свій запит дістав таку відповідь:

— Я обчислив, що кожний 10-тий гість дістає чисту серветку. Ви, саме, громадянине, були 10-тий, а я девятий... Отже я волів замінятися місцями.

Музикальний.

— Чи твій наречений музикальний?

— О, ще й як! Вже відтепер так танцюю, як я йому граю.

З МУЗИКИ

КОНЦЕРТИ МАРІЇ СОКІЛ І АНТОНА РУДНИЦЬКОГО.

Наші любі гості й артисти з краю, пані Марія Сокіл і п. Антін Рудницький, концертують уже довший час по американській Україні.

Висока ціль, з якою вони подорожують, а власне поміч Львівському Українському Шпиталеві, повернула їх концерти в тріюмфальні вияви захоплення, патріотизму і жертвенности з боку українського громадянства Америки. Але, поминувши саму ціль концертів, ці тріюмфи й вияви ентузіязму належать артистам, не зважаючи на високу ціль їх концертування, бо, слухаючи їх, можна забути взагалі про всілякі цілі.

Перед нами дві першорядні музичні сили в найкращому гармонійному сполученні, яке не дозволяє й думати про перевагу одної з них.

Пані Марія Сокіл має голос надзвичайної краси і свіжости. Її досконало вправлений звук, рівний однаково у всіх реєстрах найширшого діяпазону, пронизаний зверху донизу золотою ниткою, що в пінясімі надає йому якоїсь дивної кришталевої прозорости, а в форте тріюмфального блиску й світлости. Разом з тим він зігрітий внутрішнім теплом, яке голубить ухо й ворушить наше серце. Проте артистка володіє цілим арсеналом технічних засобів і динамічних ґрадацій так, що при осягненні найтрудніших вокальних завдань не відчувається в неї найменших напружень. Лінія мельодійного вокалу в її співі завше точна й цевна, звукова матерія бездоганна, фразування ясне, а загальна структура співаного твору глибоко продумана, архітектурно стрункa й шляхотна, до тогож іще й просякнута щирістю, яка переконує й полоняє. Слухати її — це радість, висока насолода й той особливий спокій, коли не треба нічого вибачати, виправдувати та прощати.

Про її партнера, п. Антона Рудницького, треба би писати ширше, ніж це дозволяє розмір газетної замітки, бо не часто в музичнім світі можна подибати таке щасливе сполучення здібностей композитора, диригента й віртуоза в одній особі. Отже ця многогранність його таланту дозволяє йому звичайний у громадськім розумінні „фортепіяновий супровід" повернути не тільки в правдиве артистичне розкриття твору, який виконує співачка, але в правдивий мистецький самоцінний шедевр, так, що іноді ловиш себе на бажанні слухати не ансамбль, а фортепіянову партію. Тут уже годі говорити про „спів з акомпаніяментом", а про чарівний дует, бо перед нами дві рівноцінні художні одиниці складають одну, так би мовити, „двоїпостасну" артистичну істоту, в якій не можна нічого ні ділити, ні змішувати.

Цілком зрозуміло, що такому гармонійному сполученню двох талантів доступні найбільші можливости у вияві артистичного твору, і ми дійсно бачимо, що в руках цих артистів кожна річ повертається в шедевр мистецтва.

Можна з певністю сказати, що нечасто концертова естрада може дати слухачеві таку „продукцію", і це наповняє наше серце радістю за наших артистів і гордістю за наше мистецтво. Зокрема особливої ваги набирають ці концерти тут, на українсько-американському загумінку, що поріс страшними лопухами безнадійно провінціяльної, найбездарнішої аматорщини. Ці концерти не тільки ушляхотнюють духа слухача та розвивають його артистичний смак, але стають ідеалом, до якого повинні змагати наші „артисти", та дороговказом, за яким повинно прямувати в своєму розвитку наше мистецтво в Америці.

Олександер Кошиць.

Несамовита Історія.

— Одного дня трапилося мені — так оповідав один аристократ у крузі своїх знайомих, — що підчас побуту в одного з диких племен пустині дістав я якусь підозрілу висипку: на цілому тілі показалися чорні плями. Не зважаючи на мої ріжні старання з ліками, хороба, що була дуже заразлива, не хотіла уступити. Аж вкінці прийшла мені спасенна думка: годинами брати соняшну купіль.

— І це помогло?—питається один цікавий.

— Так, я позбувся тих плям цілком! Але, на жаль, — як я вже вам оповідав, що хороба була заразлива — сонце дістало плями!

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

У суботу, 12. березня 1938 р., помер у Гейзлетон, Па., довголітній член У. Н. Союзу й братства св. Арх. Михаїла, від. 85,

СТЕФАН АПТУЛЬСЬКИЙ.

Походив з Устечка, пов. Заліщики, Галичина. Покійний полишив жінку Юстину і 3 дітей: Марію, Івана і Володимира.

Похорон відбудеться у вівторок, 15. березня, в 9. годині рано, з дому жалоби, Савт Пайн, 181. У похороні візьмуть участь всч. о. Скротський і всч. о. Коваль. Богослуження буде в церкві Пресв. Діви Марії, а покійник буде похоронений на українськім цвинтарі св. Арх. Михаїла.

Земля Йому пером.

О. Костюк, секр.

ЗБОЖЕВОЛІВ І ЗАМЕРЗ.

В Стрию В. Кавфман, урядовець фірми „Каґаґе", нараз збожеволів. Він стероризував жінку й домашніх, прогнав їх з мешкання, роздягнувся донага, вибив шибу у вікні й утік у поле. За кілька годин знайшли його в однім рові замерзлим на смерть.

ЧИ ВИ ЧИТАЛИ
НАПЕРЕДОДНІ
ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ В ДВОХ ТОМАХ
Написав Остап П. Білозерський.
ЦІНА $1.00.
в Книгарні „Свободи"
"S V O B O D A,"
81-83 Grand Street,
або P. O. Box 346,
Jersey City, N. J.

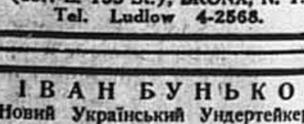
МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниці, як далеко поза Нюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Ундертейкер заряджує погребами по ціні так низькій, як $150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as $150.
Telephone: Orchard 4-8088

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

(106)

Побачивши перед собою Тарзана, що немов злетів з неба, лев зупинився. Міряючи хвилину його своїми зеленими очима, лев рушив на Тарзана. Та на превелике здивування льва, Тарзан не втікав так, як Сборов. Замісць утікати, Тарзан зо своїх могутних грудей видав окрик бою. Лев тепер зрозумів, що має перед собою не боягуза, тільки собі рівного суперника.

А що лев був найджений, то й не було в нього такої наглячої потреби зводити з тим відважним суперником боротьбу. Тому, подумавши хвилю, він завернувсь і пішов боком. Він зробив це з такою гідністю, що це цілком не викликало на нього сорому. На того роду уступку можуть позволити собі лише дуже сильні істоти. Тепер Тарзан приступив до Сборова.

А в той час бідна Джейн промишляла, якби то вирватися з полону кавуру. Вона не боялася смерти, але, поступаючи за законом нетрів, була рішена вжити всіх підступів і всеї сили, щоб те життя вратувати. Просто зо спортових оглядів. Коли вона побачила, що кавуру всетаки перетомлюється, вона заговорила: „Пусти мене, а я сама піду".

Кавуру мовчав. Тоді Джейн заговорила знов: „Коли я сама буду йти, то тобі буде легше". Кавуру опустив її на землю. Але немов підозріваючи, що вона щось задумує, перестеріг її: „Не пробуй утікати. Бо коли попробуєш, то це зле тобі закінчиться". З тими словами він випрямував проти себе списи і майже притулив її до спини Джейн.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".